Gesels-Sammlung

ZBIOR PRAW

fur Die

dla

Königlichen Preußischen Staaten. Państw Królestwa Pruskiego.

N= 9.

(Nro. 864.) Gefetz wegen Anordnung ber Provinzial-Stande für die Rheinprovinzen. Vom 27sten Marz 1824.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen 2c. 2c.

ertheilen, in Folge des wegen Anordnung der Provinzials Stande in Unserer Monarchie am 5ten Juni v. I. erlassenen allgemeinen Sesess, für den ständischen Berband Unserer Rheinprovinzen nachstehende besons dere Borschriften.

- I. Bestimmung ber in biesem Berbande begriffenen Landestheile,
- f. 1. Dieser Berband begreift alle Landess

1) bas Großherzogehum Niederrhein,

2) bie Berzogthumer Kleve, Julich, Berg in Ber siehung auf die Berwaltung bilden.

II. Benennung ber Provinzialstande.

§. 2. Die Stande dieses Verbandes bestehen: I. Der er ste Stand: aus den vormals unmittelbaren Reichostanden; Indragng 1824. (No. 864.) Prawo stanowiące urządzenie Stanów Prowincyalnych dla Prowincyi Nadreńskich. Z dnia 27. Marca 1824.

My FRYDERYK WILHELM,

z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

W skutek wydanego pod dniem 5. Czerwica r. z. ogólnego prawa względem urządzenia w Państwie Naszém Stanów Prowincyalnych, daiemy następuiące szczególne przepisy tyczące się związku stanowego Naszych Prowincyi Nadreńskich.

- I. Wyszczególnienie krain związkiem tym obiętych.
- §. 1. Związek ten obeymuie wszystkie krainy, które

1) Wielkie Xiestwo Nadreńskie,

- 2) Xięstwa Kliwią, Juliak, Berg we względzie administracyi składaią.
- II. Wymienienie Stanów Prowincyalnych.
  - Stany tego związku składaią się:

     Stan Pierwszy:
     niegdy bezpośrednich Stanów Rzeszy;

II. Der zweite Stand:

aus ber Ritterschaft;

III. Der britte Stand:

aus den Städten;

IV. Der vierte Stand:

aus den übrigen Grundbesigern, welche im zweiten und britten Stande nicht begriffen find.

III. Ernennung ber Mitglieder bes Landtags.

§. 3. Auf dem Landtage erscheinen die vormals unmittelbaren Reichsstände, sobald sie die Majorennistät erreicht haben, in der Regel in Person, mit der Befugniß, sich in erheblichen Berhinderungsfällen, durch ein Mitglied aus ihrer Familie oder einen sonst geeigneten Bevollmächtigten aus dem zweiten Stande, vertreten zu lassen.

Alle übrigen Stande erscheinen burch Abgeord, nete, welche von ihnen durch Wahl bestimmt werden.

IV. Bestimmung ber Anzahl ber Mitglieber bes Landtags.

- &. 4. Die Angahl ber Mitglieder eines jeben ber im &. 2. benannten Stande bestimmen Wir
  - 1) für ben erften Stand und zwar:

bie Fürsten von Wied, Neuwied, von Wied, Runkel, von Solms, Braun, fels, von Solms, Hohenfolms, Lich, jeden mit einer Birilftimme, susammen auf 4 Mitglieder

- 2) fur ben zweiten Stand . . . 25
- 3) für ben britten Stand . . . 25
- 4) für ben vierten Stand . . . 25

Hieraus ergiebt fich bie Gesammtzahl von Meun und Siebenzig Mitgliedern für diesen ftandischen Verband.

Die speziellere Bertheilung ber Abgeordneten bes zweiten, dritten und vierten Standes, wird eine besondere Berordnung festsegen.

II. Stan Drugi:

z rycerstwa;

III. Stan Trzeci:

z miast;

IV. Stan Czwarty:

z reszty dziedziców dóbr ziemskich, w drugim i trzecim stanie nieobiętych.

III. Mianowanie członków Seymu Prowincyalnego.

§. 3. Na Seymie Prowincyalnym stawaią niegdy bezpośrednie Stany Rzeszy, po doyściu pełnoletności, zwykle osobiście, z prawem posyłania zastępcy w przypadku ważney przeszkody, bądź z grona ich familii, bądź w osobie uwłaśnionego pełnomocnika z pośród drugiego Stanu.

Wszystkie inne Stany stawaią przez De-

putowanych od siebie wybranych.

IV. Ustanowienie liczby członków Seymu Prowincyalnego.

- §. 4. Liczby członków kaźdego z wymienionych w §. 2. ustanawiamy:
  - 1. dla pierwszego Stanu:

Xiążęta Wied-Neuwied, Wied-Runkel, Solms-Braunsfels, Solms-Hohensolms-Lich, każdy z iednym głosem udzielnym, razem na . . . . . 4 członków.

- 2) dla drugiego Stanu . . . 25
- 3) dla trzeciego Stanu . . 25 -
- 4) dla czwartego Stanu . 25 -

Z tego okazuie się ogólna liczba siedmdziesiąciu dziewięciu członków na ten cały związek stanowy.

Szczegółowy rozkład Deputowanych drugiego, trzeciego i czwartego Stanu osobną

przepisany będzie ustawą.

- V. Bedingungen ber Wählbarkeit.
  - 1) Der Mitglieber aller Stanbe.
- f. 5. Bei ber Mählbarkeit der Mitglieder aller Stände ju Landtags/Abgeordneten werden folgende Bedingungen vorausgesest:
  - 1) Grundbesis in auf und absteigender Linie ererbt, oder auf andere Weise erworben und zehn Jahre nicht unterbrochen.
    Im Vererbungsfalle wird die Zeit des Besises

des Erblaffers und des Erben Bufammen,

gerechnet;

- 2) bie Gemeinschaft mit einer ber driftlichen Rirchen;
- 3) die Vollendung des dreißigsten Lebensjahres;
- 4) der unbescholtene Ruf.
- f. 6. Von der Bedingung des zehnjährigen Besites zu dispensiren, behalten Wir Uns Allerhochste felbst vor. In Ansehung der übrigen Bedingungen findet keine Dispensation statt.
  - 2) Der Mitglieder ber einzelnen Stande und zwar 2) best erften Standes.
- §. 7. Das Recht zu einer Birilstimme im ersten Stande wird durch den Besig eines vormals unmittelbaren kandes nach Maaßgabe Unserer Instruktion vom 30sten Mai 1820. §§. 2. und 63. begründet; mehrere dergleichen in der Person eines Besigers verseinigte kander, berechtigen nur zu einer Stimme, auch kann das Stimmrecht durch Theilung nicht versmehrt werden. Wir behalten Uns jedoch vor, den Besig bedeutender Familien-Fideisommisguter durch Ertheilung von Birilstimmen in diesem Stande zu bevorrechten.
  - b) bes zweiten Standes.
- S. 8. In dem zweiten Stande wird die Wählbarkeit begründet:

- V. Warunki obieralności.
- 1) Członków wszystkich stanów.
- §. 5. Obieralności członków wszystkich Stanów na Seym prowincyalny są następuiące warunki zasadą:
  - Własność ziemska odziedziczona w linii wstępnéy i zstępnéy, lub w innym nabyta sposobie i bez przerwy w ciągu lat 10. posiadana. W razie przeyścia sukcessyi rachować się będzie razem czas posiadania przez spadkodawcę i sukcessora;
  - spółeczność z iednym z kościołów chrzeciańskich;
  - 3) skończony 30sty rok życia;
  - 4) nieskażona sława.
- §. 6. Zachowuiemy Sobie dyspensowanie od warunku diesięcioletniego posiadania własności. We względzie innych warunków nie ma mieysca dyspensa.
  - członków Stanów szczególnych i wprawdzie:
     a) pierwszego Stanu.
- §. 7. Prawo posiadania głosu udzielnego w pierwszym Stanie zawisło od posiadania bezpośredniego niegdyś kraiu stósownie do Naszey Instrukcyi z dnia 30. Maia 1820 §§. 2. i 63; kilka takich w osobie iednego posiedziciela połączonych kraiów upoważniaią tylko do iednego głosu, nie może także prawo głosowania być przez dzielenie pomnażaném. Zachowniemy iednak Sobie nadać przyzwoite pierwszeństwo dziedziców znacznych dóbr ordynackich.
  - b) drugiego Stanu,
- §. 8. W drugim Stanie zawisła obieralność:

[22*]

- 1) burch den Besit eines früher reichsritterschaftlis chen oder landtagsfähigen Guts in der Provinz, von welchem jährlich an Grundsteuer wenigstens Funf und Siebenzig Thaler entrichtet werden;
- 2) burch ben Besit eines andern großeren Lands guts, welches in den zweiten Stand aufzunchs men Wir fur angemessen erachten.

Stande gehörenden Landgüter feftfegen.

- §. 9. Grundbefis in einer andern Unferer Provinzen, welcher nach f. 8. zum zweiten Stande eignet, wird auf die bestimmte Dauer von zehn Jahren (f. 5.) angerechnet.
- 6. 10. Wenn Geiffliche, Militaire und Civile beamte, Die durch ben mit vorstehenden Bedingungen verkuipften Befig eines Guts dem zweiten Stande angehoren, als Abgeordnete besselben gewählt werden, so bedurfen sie der Beurlaubung ihrer Vorgesesten.

c) bes britten Stanbes.

6. 11. Als Abgeordnete des dritten Standes thunen nur in den zu vertretenden Orfen wohnhafte Grundbesisser erwählt werden, welche entweder ges wählte Magistratspersonen sind, oder ein bürgerliches Gewerbe betreiben; die letztern mussen einen nach Berschiedenheit der Orte abzumessenden Betrag von Grunds und Gewerbsteuer entrichten, welchen die §. 4. vorbehaltene besondere Berordnung bestimmen wird.

d) bes vierten Stanbes.

§. 12. Bei dem vierten Stande wird zu der Eigenschaft eines Abgeordneten ein als Hauptgewerbe selbst bewirthschafteter, eigenthümlicher oder erblich nugbarer Grundbesig in dem Bahlbezirke, von einem Grundkeuerbetrage, welchen die besondere Berord, nung (J. 4.) festsehen wird, erfordert.

1) od posiadania dóbr w prowincyi, do których przywiązane były dawniey własności szlachty rzeszy Niemieckiey lub upowaźniające na seym, a z których rocznie opłaca się podatku gruntowego naymniey siedmdziesiąt pięć talarów;

2) od posiadania innych większych dóbr ziemskich, których przyjęcie do drugiego stanu za rzecz stósowna uznajemy.

Mależące podług tego do drugiego Stanu dobra ziemskie w matrykule oznaczone będą.

- §. 9. Posiadłość ziemska w inney Naszéy prowincyi, uwłaśniona podług §. 8. do drugiego Stanu, rachuie się na oznaczony czas dziesięcioletni (§. 5.).
- §. 10. Duchowni, urzędnicy woyskowi
  i cywilni, należący do drugiego stanu przez
  przywiązane do powyższych warunków posiadanie dóbr, będąc na Deputowanych tegoż
  stanu obrani, winni mieć urlop od swoich
  przełożońych.

c) trzeciego Stanu.

§. 11. Na Deputowanych Stanu trzeciego wybierani tylko być mogą właściciele nieruchomości w mieyscach zastąpionemi być
maiących zamieszkali, którzy albo są obrani
do zasiadania w Magistracie, lub mieyski prowadzą proceder; ostatni powinni opłacać zastósowany do różnicy miast podatek gruntowy
i procederowy, iak go zastrzeżone w §. 4. osobne rozporządzenie ustanowi.

d) czwartego Stanu.

§. 12. Deputowanego w czwartym
Stanie główném być winno zatrudnieniem posiadanie gospodarowaney przezeń, własney
lub dziedzicznie użytkowey nieruchomości w
obwodzie obierczym, opłacaiącey tyle podatku gruntownego, ile osobne rozporządzenie
(§. 4.) ustanowi.

VI. Bedingungen bes Wahlrechts.

- f. 13. Die vorbemerkten Bedingungen der Wählbarkeit, treten auch für die Befugniß zur Wahl ein, mit dem Unterschiede, daß für die Bählenden oder Kähler die Bollendung des vier und zwanzigsten Lebensjahrs genügt, auch nicht ererbter, oder zehn jähriger Besit, und dieser für den dritten und vierten Stand nur in einem geringern Umfänge, welchen die besondere Berordnung (f. 4.) näher bestimmen wird, erforderlich ist.
- S. 14. Das Wahlrecht und bie Mahlbarkeitruben, wenn über das Bermogen deffen, bem diefe Befugnisse zustehen, der Konkurs eroffnet ift, ims gleichen während eines nicht einer moralischen Person anständigen, gesellschaftlichen Besibes.

Bei dem zweiten Stande horen Wahlrecht und Wählbarkeit auf, wenn durch Zerstückelung Die Eisgenschaft eines größern Grundbesiges (f. 8.) verniche

set wird.

- S. 15. In mehrern Wahlbezirken Ungefessene konnen in jedem derfelben mablen und gemählt werden; in letterm Falle bleibt es dem Gemählten überlassen, für welchen Wahlbezirk er eintreten will.
- §: 16. Ein Abgeordneter kann auch Mitglied bes Landtags einer andern Provinz senn, wenn die Zeit ber Bersammlung es zuläßt.

VII. Ausübung bes Rechts ber Stanbschaft.

- a) Bon ben Abgeordneten.
- f. 17. Wer durch Wahl bestimmt ift, als Abgeordneter zu erscheinen, fann keinen Andern für sich bevollmächtigen.

b) Don ben Bahlern.

§. 18. Auch bas Wahlrecht muß in Perfon

VI. Warunki prawa obierania.

- §. 13. Powyższe warunki obieralności zarówno są zasadą prawa obierania, z tą tylko różnicą, że dla obieraiących lub obiorców dostatecznym iest ukończony dwudziesty czwarty rok życia, także nieodziedziczone, lub dziesięćletnie posiadanie, i to dla trzeciego i czwartego Stanu tylko nieznaczącéy wielkości, którą osobne rozporządzenie (§. 4.) bliżéy oznaczy.
- §. 14. Prawo obierania i obieralność zawieszaią się, skoro nad maiątkiem uprawnionego otwarty iest konkurs, toż samo w czasie posiadania spółecznego przez osoby nie maiące praw osoby moralnéy.

W Stanie drugim ustają obieralność i prawo obierania, skoro właściwość większey nieruchomości zatrze się przez rozdrobnienie (§. 8.)

- §. 15. W kilku okręgach wyborowych osiedli w każdym z nich, obierać i obranymi bydź mogą. W ostatnim razie zostawnie się obranemu, od którego okręgu stawać zechce.
- §. 16. Deputowany na Seym iednéy prowincyi może też bydź członkiem Seymu prowincyi innéy, ieżeli czas zgromadzenia się tego dozwala.

VII. Wykonanie prawa należenia do Stanów.

- a) przez Deputowanych.
- §. 17. Kto wyborem iest wyznaczony na Deputowanego, nikogo innego za siebie umocować nie może.

b) przez obieraiących.

§. 18. Podobnież prawo obierania osobiście wykonywać trzeba.

- e) Bei Bollzichung bes Wahlafts.
  - 1) Bom zweiten Stanbe.
- f. 19. Die Wahlen der Abgeordneten werden für den zweiten Stand von den Mitgliedern desselben in Wahlbezirken vollzogen.
  - 2) Bom britten Stanbe.
- §. 20. Für den britten Stand erwählt bie wahlberechtigte Burgerschaft (§. 13.)
  - a) in den Städten, welche durch die besondere Berordnung (g. 4.) Birilftimmen erhalten, die Abgeordneten in sich;
  - b) in den Orten, welche eine gemeinschaftliche Stimme erhalten werden, junachst Babler und diese die Abgeordneten.

Die Zahl der Wähler und die Weise der Wahl wird die bemerkte Berordnung naber bestimmen.

- 3) Dom vierten Stande.
- f. 21. In bem vierten Stande werden von den wahlberechtigten Grundbesissern nach naher (S. 4.) zu bestimmenden Abtheilungen zunächst Wähler, von den Wählern eines jeden Kreises Bezirkswähler, von den lestern aus dem ganzen Wahlbezirke vereinigt, die Abgeordneten gewählt; die besondere Verordnung (J. 4.) wird hierüber das Rähere festsehen.
- §. 22. Die Zusammenlegung der Wahlbezirke für den zweiten, dritten und vierten Stand, wird bie besondere Verordnung (S. 4.) festsegen.
  - 4) In Unsehung aller brei Stanbe.
- f. 23. Die Wahlen der Abgeordneten gesches hen auf sechs Jahre, dergestalt, daß alle drei Jahre die Halfte der Abgeordneten eines jeden Standes ausscheidet, und alle drei Jahre zu neuen Wahlen ges schritten wird.

- c) przy odbywaniu wyborów.
  - 1) Stanu drugiego.
- §. 19. Wybory Deputowanych Stan drugi wykonywa podług okręgów wyborowych.
  - 2) trzeciego Stanu.
- §. 20. Dla trzeciego Stanu obierają mający prawo wyboru mieszczanie (§. 13.)
  - a) w miastach, które osobném rozporządzeniem (§. 4) otrzymują głosy udzielne, Deputowanych z pośród siebie;

b) w miastach, które otrzymaią głos wspólny, nasamprzód obiorców a ci Deputowanych.

Liczbę obiorców i sposób obierania pomienione rozporządzenie bliżey wskaże.

3) Czwartego Stanu.

- §. 21. W czwartym Stanie mający prawo wyboru właściciele nieruchomości obierają się, a to stósownie do mających być (§. 4.) bliżey oznaczonemi oddziałów, nasamprzód obiorcy, przez obiorców każdego Powiatu, obiorcy okręgowi, przez tych z całego okręgu wyborowego połączonych, Deputowani; osobne rozporządzenie (§. 4.) ustanowi wtey mierze bliższe oznaczenia.
- §. 22. Skład okręgów dla drugiego, trzeciego i czwartego Stanu, osobne ustanowi rozporządzenie (§. 4.).
  - 4) we względzie wszystkich trzech Stanów.
- §. 23. Obieraią się Deputowani na lat 6
  w ten sposób, że co trzy lata wychodzi połowa Deputowanych każdego Stanu, i co trzy
  lata nowe odbywaią się wybory.

- 5. 24. Die für das erstemal Ausscheidenden werden nach drei Jahren durch das Loos bestimmt; alle Ausscheidenden sind wieder mahlbar.
- f. 25. Für jeden Abgeordneten wird gleichzeitig ein Stellvertreter gemablt.
- f. 26. Wenn bei den Wahlen zu Bahlern, Bezirks-Wählern und Abgeordneten gleiche Stimmen entstehen, so giebt die Stimme des Aeltesten der Wählenden den Ausschlag.
- §. 27. Alle Wahlen stehen unter der Aufsicht des Landraths, in dessen Kreise sie vorgenommen werden. Die Wahlen der Bezirkswähler und der Landtags Abgeordneten leitet er unmittelbar, oder durch einen von ihm zu ernennenden Stellvertreter; die Wahlen in den einzelnen Städten und Landges meinden aber werden zunächst von den Ortsbehörden geleitet.
- S. 28. Die geschehene Wahl ber Wähler ift bem Landrath, die Wahl der Bezirkswähler und der Landrags Abgeordneten aber dem Landrags Kommissarius, mit Einsendung der Wahlprotofolle, anzuzeigen. Lesterer hat zu prufen, ob solche in der Form und nach den Eigenschaften der Abgeordneten der Vorschrift gemäß geschehen sind.

Rur wenn derfelbe in biefer Beziehung Mångel findet, ift er berechtigt, eine andere Wahl zu verlangen-

- 5) Ernennung bes Lanbtage-Marichalle und beffen Stellvertretere.
- f. 29. Den Borsigenden auf dem Landtage, welchem Wir den Charafter als Landtags, Marschall beilegen, so wie dessen Stellvertreter, wollen Wir für die Dauer eines jeden Landtags aus den Mitgliedern des ersten oder des zweiten Standes Selbst ernennen.

- §. 24. Pierwsza połowa wychodzi po 3 latach, losem przeznaczona. Wszyscy wychodzący mogą bydź na nowo obrani.
- §. 25. Każdemu Deputowanemu obiera się zarazem zastępca.
- §. 26. Równe głosy na wyborach obiorców, obiorców okręgowych i Deputowanych rozstrzyga głos naystarszego wiekiem pomiędzy obierającymi.
- §. 27. Wszelkie wybory zostają pod dozorem Radzcy Ziemiańskiego, w którego powiecie się odbywają. Wyborem obiorców okręgowych i Deputowanych na Seym prowincyalny kieruie on bezpośrednio lub przez mianowanego przezeń zastępcę; wyborami zaś w miastach poiedyńczych i gminach wieyskich kieruie nasamprzód zwierzchność mieyscowa.
- S. 28. O uskutecznionym wyborze obiorców donieść trzeba Radzcy Ziemiańskiemu, o wyborze zaś obiorców okręgowych i Deputowanych Kommissarzowi Seymu prowincyalnego z nadesłaniem mu protokułów przy wyborze spisanych. Powinien on rozpoznawać, czy takowe wybory odbyły się stósownie do przepisów tak co do formy, iak co do przymiotów Wybranych. W ten czas tylko, kiedy pod tym względem znaydzie niedokładność, ma prawo żądać nowego wyboru.
  - 5) Mianowanie Marszalka seymowego i iego zastępcy.
- §. 29. Przewodniczącego Seymowi Prowincyalnemu, któremu nadaiemy znaczenie Marszałka Seymowego, iako i iego zastępcę na czas kaźdego Seymu prowincyalnego z pośród członków pierwszego lub drugiego Stanu Sami mianować będziemy.

VIII. Berufung und Dauer bes Provinzial=Landtags.

- f. 30. Für die ersten sechs Jahre werden Wir die Stände zum Provinzial-Landtage alle zwei Jahre bes rufen, nach Ablauf dieses Zeitraums aber ferner hiers über bestimmen.
- nach den Umständen von Uns festgesetzt werden.
- §. 32. Die Ladung der Mitglieder zu dem für die Eröffnung des Landrags bestimmten Tage geschieht zu gehöriger Zeit durch Unseren Kommissarius.
- S. 33. Die Abgeordneten muffen sich spatestens an dem Tage vor der Eröffnung des Landtags einfinden, und sich sowohl bei dem Kommissarius als bei dem Landtags-Marschall melden.
- A. Eröffnung besselben burch ben Landtags-Kommissarius und sonstige amtliche Bestimmungen bes letztern.
- S. 34. Der Provinzial-Landtag wird nach gehalstenem Gottesdienste von Unserm Kommissarius ers offnet.
- S. 35. Derfelbe ist die Mittelsperson aller Bershandlungen; an ihn allein haben sich daher die Stände wegen jeder Auskunft, oder wegen der Materialien, deren sie für ihre Geschäfte bedürfen, zu wenden. Er theilt den Ständen in Semäsheit unserer Instruktion die Propositionen mit, und empfängt die von ihnen abzugebenden Erklärungen und Gutachten, so wie ihre sonstigen Borstellungen, Bitten und Beschwerden.
- S. 36. Den Berathungen wohnt er nicht bei, er kann aber den Eintritt zu mundlichen Eröffnungen verlangen, oder eine Deputation zu sich entbieten, so wie die Stande Deputationen an ihn absenden konnen.

- VIII. Zwolywanie i czas odbywania się Seymu prowincyalnego.
- §. 30. Na pierwsze lat sześć zwoływać będziemy Stany na Seym prowincyalny co dwa lata; po upłynieniu zaś tego przeciągu czasu w téy mierze daléy stanowić będziemy.
- §. 31. Każdego razu w miarę okoliczności stanowić będziemy, iak długo ma trwać Seym prowincyalny.
- §. 32. Wzywać będzie nasz Kommissarz w czasie przyzwoitym członków na dzień do zagaienia Seymu prowincyalnego przeznaczony.
- §. 33. Członkowie stawać powinni naydaléy dniem przed zagaieniem Seymu prowincyalnego i zgłaszać się iak do Kommissarza tak do Marszałka seymowego.
  - A. Zagaienie go przez Kommissarza do Seymu prowincyalnego i dalsze przepisy względem tegoż urzędowych czynności.
- §. 34. Zagaia Seym prowincyalny Nasz Kommissarz po odbytém nabożeństwie.
- §. 35. On iest wszelkich czynności pośrednikiem; do niego się więc udawać powinny Stany po wszelkie obiaśnienia i po materyały, których do czynności swoich potrzebować będą. Stósownie do Naszéy instrukcyi on udziela Stanom propozycye, i odbiera dawać się maiące przez nie oświadczenia i zdania, iako i inne ich przedstawienia, prośby i zażalenia.
- §. 36. Na obradach nie bywa; wolno mu
  zaś żądać wniyścia dla ustnych uwiadomień,
  lub zapraszać do siebie Deputacyą, iakoż i
  Stanom wolno wysyłać Deputacye do niego.

f. 37. Er schließt den Landtag, reicht Uns die Berhandlungen desselben ein, und publizirt den hierauf ju ertheilenden Landtags-Abschied den Ständen.

B. Geschäftsgang.

- f. 38. Bei Erdfinung des Landtags sowohl, als du Fassung gultiger Beschlusse, mussen wenigstens zwei Biertheile der Abgeordneten des zweiten, dritten und vierten Standes auf demfelben gegenwartig senn.
- glieder der Stande ihren Sig nach der &, 2. bestimms ten Reihefolge.
- §. 40. Sobald die Propositionen mitgetheilt find, ernennt der Landtags. Marschall in der Plenars versammlung, mit Berücksichtigung des Stimmen. Berhältnisses, nach Verschiedenheit der Gegenstände besondere Ausschüsse, welche die an den Landtag ges langenden Angelegenheiten zur Berathung und Besschlußnahme gehörig vorzubereiten haben. Das Dis reftorium dieser Ausschüsse führt dasjenige Mitglied aus dem ersten oder zweiten Stande, welches der Landstags. Marschall dazu bestimmt.
- f. 41. Den Geschäftsgang auf dem Landtage leitet überhaupt der Landtags Marschall. Bon seiner Unordnung hangt auch zunächst alles ab, was auf Ruhe und Ordnung in den Versammlungen Beziehung hat. Besonders hat er darauf zu sehen, daß die Berathungen und Arbeiten der Stände möglichst beschleunigt werden.
- §. 42. Ohne gültige Ursachen und Vorwissen des Landtags-Marschalls darf kein Mitglied aus der Versammlung wegbleiben; Verhinderung der ferneren Theilnahme an dem Landtage durch Krankheit oder and dere dringende Ursachen fordert die Unzeige des Landtags-Marschalls bei dem Landtags-Kommissarius, wels der alsdann beim ersten Stande die erforderliche Bes vollmächtigung veranlaßt, bei dem zweiten, dritten

Jahrgang 1824,

S. 37. On zamyka Seym prowincyalny, składa Nam iego czynności i ogłasza Stanom udzielać się na nie maiącą odprawę Seymu prowincyalnego.

B. Tryb czynności.

- §. 38. Jak przy zagaieniu Seymu prowiacyalnego, tak do wydania ważnych uchwał potrzeba, żeby przynaymniéy trzy czwarte części Deputowanych drugiego, trzeciego i czwartego Stanu byli obecnemi.
- §. 39. Na zgromadzeniu członkowie trzech Stanów zasiadać będą porządkiem w §. 2. ustanowionym.
- §. 40. Po udzieleniu propozycyi Marszałek Seymowy w zgromadzeniu in pleno zachowuiąc stósunek krések, mianuie w miarę rozmaitości przedmiotów osobne wydziały, które we wszystkich rzeczach Seymu dochodzących należycie przysposabiać będą, czego potrzeba końcem naradzenia się o ních i wydania uchwały. Do przewodniczenia tym wydziałom wyznaczy Marszałek seymowy członka ze Stanu pierwszego lub drugiego.
- §. 41. W ogólności Marszałek seymowy kieruie trybem czynności Seymu prowincyalnego. Od iego rozporządzenia zależy też nasamprzód wszystko, co się tycze spokoyności i porządku w zgromadzeniu. Nadewszystko tego patrzeć powinien, ażeby obrady i pracestanów ile możności były przyśpieszone.
- 6. 42. Bez ważnéy przyczyny i wiedzy Marszałka Seymowego żadnemu członkowi niewolno nie bydź na posiedzeniu; o przeszkodzie w dalszém bywaniu na Seymie prowincyalnym dla choroby lub z innéy pilnéy przyczyny, Marszałek seymowy donieść winien Kommissarzowi seymowemu, który wtedy co do Xiążąt będzie miał staranie o pełnomocni-[23]

und vierten Stande aber den Stellvertreter fofort eins beruft.

- S. 43. Wenn ein Mitglied über einen besons bern Gegenstand einen Untrag an die Versammlung richten will, so hat dasselbe solches vor der Versamms lung schriftlich mit Bemerkung des Gegenstandes dem Landtags Marschall anzuzeigen. Lesterer ruft dann das Mitglied zur Haltung des Vortrags auf. Der Inhalt desselben muß schriftlich zum Protokoll gegeben werden.
- S. 44. Die Abfassung der ständischen Schriften trägt der Landtags, Marschall den hierzu geeigneten Mitgliedern des Landtags auf. Jede solche Schrift wird in der Versammlung verlesen, und nach der Verseinigung über die Fassung, die Reinschrift von dem Landtags, Marschall und den Ständen vollzogen.
- §. 45. Alle Schriften, welche nicht einen Anstrag an den Kommissarius enthalten, sind an Uns zu richten, und demselben durch eine ständische Deputastion zu übergeben.
- §. 46. Die Mitglieder aller Stånde der Rheins provinzen bilden eine ungetheilte Einheit; sie verhans deln die Gegenstände gemeinschaftlich. Zu einem gulstigen Beschlusse über solche Gegenstände, welche von Uns zur Berathung an sie gewiesen, oder ihrem Besschlusse mit Borbehalt Unserer Sanktion überlassen, oder sonst zu Unserer Kenntniß zu bringen sind, wird eine Stimmenmehrheit von zwei Drittheilen erfordert; ist diese bei einer Sache, worüber von den Ständen das Gutachten erfordert worden, nicht vorhanden, so wird solches mit Ungabe der Berschliedenheit der Meisnungen ausdrücklich bemerkt.

Ulle andere frandische Beschluffe konnen durch die einfache Mehrheit ihre Bestimmung erhalten.

f. 47. Bei Gegenständen, bei denen das Ine teresse der Stände gegen einander geschieden ist, sindet Sonderung in Theile statt, sobald zwei Drittheile der Stimmen eines Standes, welcher sich durch einen Besschluß der Mehrheit verlest glaubt, darauf dringen. In einem solchen Falle verhandelt die Versammlung

ków, a co do 2go, 3go i 4go Stanu bez zwłoki wezwie zastępcę.

- §. 43. Kiedy członek w osobnym przedmiocie chce uczynić wniosek do zgromadzenia, wtedy przed zgromadzeniem powinien z wyrażeniem przedmiotu donieść o tém na piśmie Marszałkowi seymowemu, który Deputowanego do wniesienia rzeczy wezwie. Treść rzeczy musi bydź na piśmie złożona do protokułu.
- S. 44. Redakcyą pism ze strony Stanów Marszałek seymowy zleci członkom do tego usposobionym. Każde takowe pismo czyta się na posiedzeniu, a po zgodzeniu się na osnowę, Marszałek i Stany rzecz na czyste przepisaną podpisuią.
- §. 45. Wszelkie pisma nie obeymujące wniosku do Kommissarza, mają bydź do Nas pisane i na iego ręce przez Deputacye Stanów składane.
- Prowincyi Reńskich składaią ciało nierozdzielne i wspólnie działaią. Do ważnéy uchwały w przedmiotach przez Nas pod ich obradę oddanych lub ich uchwale zostawionych z zastrzeżeniem Naszéy sankcyi, lub też wiadomości Naszéy doyśdź maiących, potrzeba większości głosów dwóch trzecich części; ieżeli w rzeczy, o któréy żądano zdania Stanów, téy większości niemasz, nadmienia się o tém wyraźnie z podaniem różności zdań.

Wszelkie inne uchwały Stanów stanąć mogą prostą większością głosów.

§. 47. W przedmiotach, w których różnią się widoki Stanów pomiędzy sobą, dzielą się Stany na części, skoro tego żądaią dwie trzecie części głosów tego Stanu, który się uchwalą większości skrzywdzonym bydź mniema. W takim razie zgrofnadzenie nie działa

nicht mehr in der Gesammtheit, sondern nach den S. 2. bestimmten Standen. Die auf diese Weise hervorges bende Verschiedenheit der Gutachten der einzelnen Stande wird dann zu Unserer Entscheidung vorgelegt.

- dere Interesse eines der Wahlbezirke dieses ständischen Berbandes und der darin begriffenen besondern Lansdestheile angehen, in der Gesammtberathung verhans delt werden und die Stimmenmehrheit sich gegen das selbe erklärt, so können die Ubgeordneten eines solchen Wahlbezirks ihre abweichende Meinung, unter Berussung auf Unsere Eurscheidung, zu den Landtagsverhands lungen geben, worauf sie dann jederzeit besondern Besschied erhalten werden.
- fonnen nur aus dem besondern Interesse der Provinz und ihrer einzelnen Theile hervorgehen. Individuelle Bitten und Beschwerden hat der Landtag gleich an die betreffenden Behörden oder an Uns unmittelbar zu vers weisen; wenn aber Mitglieder des Landtags von Bes drückungen einzelner Individuen bestimmte Ueberzeugung erhalten, so können sie bei dem Landtage, mit gehörig konstatirter Unzeige, darauf antragen, daß ders selbe sich für die Abstellung bei Uns verwende.
- 5. 50. Alle bei dem Landtage eingehenden, so wie die von demselben ausgehenden Untrage mussen schriftlich eingegeben werden. Sind die lettern eins mal zurückgewiesen, so durfen sie nur alsdann, wenn wirklich neue Veranlassungen oder neue Gründe eintresten, und immer nur erst bei kunftiger Verufung des Landtags, erneuert werden.
  - C. Berhaltniß ber Provinzial-Stande.
    - a) Bu ben Rommunen und Rreisftanden.
- S. 51. Die Stande stehen als berathende Versfammlung eben so wenig mit den Standen anderer Provinzen, als mit den Kommunen und Kreisständen ihrer Provinz in Verbindung; es sinden daher keine Mittheilungen unter ihnen statt.

w całości, lecz w osobnych Stanach, w §. 2gim wymienionych. Tym sposobem tworzące się różne szczególne Stanów zdania oddaią się pod Nasze rozstrzygnienie.

- S. 48. Kiedy przedmioty ściągaiące się do oddzielnéy rzeczy którego z okręgów wyborowych tego stanowego związku i obiętym nim poiedyńczych krain, idą pod obradę ogólną, a większość głosów przeciwko niéy się oświadczy, wówczas Deputowani takowego okręgu wyborowego mogą różniące się swe zdanie złożyć do akt seymowych z odwołaniem się do Naszego rozstrzygnienia, poczém każdego czasu odbierać będą rezolucyą.
- §. 49. Prośby i zażalenia Stanów z szczególnych tylko widoków prowincyi i złączonych z niemi poiedyńczych części wyniknąć mogą. Osobiste prośby i zażalenia Seym prowincyalny przekaże prosto albo do właściwych władz, albo bezpośrednio do Nas. Jeżeli zaś członkowie Seymu pewne maią przekonanie o uciemiężeniu poiedyńczych osób, wtedy oni przy dostatecznie udowodnioném doniesieniu uczynić mogą wniosek do Seymu prowincyalnego, żeby się wstawił u Nas o uchylenie nadużycia.
- § 50. Wszelkie wnioski bądź u Seymu prowincyalnego, bądź przezeń czynione, na piśmie podawane bydź powinny. Wnioski Seymu raz oddalone, za nowemi tylko powodami i przyczynami, a w każdym razie dopiero na przyszłym Seymie prowincyalnym odnowione bydź mogą.
  - C. Stosunki Stanów prowincyalnych.
  - a) do Gmin i Stanów powiatowych.
- §. 51. Stany będąc zgromadzeniem naradzczém, ani z Stanami innych prowincyi, ani z gminami i Stanami powiatowemi związku nie maią; nie masz zatém żadnych między niemi kommunikacyi.

[23*]

b) Zu ben Abgeordneten.

f. 52. Die einzelnen Stande konnen ihren Abs geordneten keine bindenden Instruktionen ertheilen, es steht ihnen aber frei, sie zu beauftragen, Bitten und Beschwerden anzubringen.

D. Schließung bes Lanbtags.

§. 53. Sobald der Kommissarius den Landtag geschlossen hat, ist das ståndische Umt des Landtags, Marschalls veendigt, die landståndischen Berathungen boren auf, und die Stånde gehen auseinander; auch bleibt kein fortbestehender Ausschuß zurück.

Für solche Gegenstände der laufenden ständischen Berwaltung aber, welche Wir den Ständen fünstig abertragen werden, können sie die geeigneten Personen wählen und bestellen, in sofern die Geschäfte solches fordern.

§: 54. Das Refultat der Landrags Berhandlung

E. Versammlungsort.

in poredynczych osob, wiedy em przy

6. 55. Zum Versammlungsorte bes Landtags bestimmen Wir Unsere Stadt Duffeldorf.

F. Reifekoften und Tagegelber.

S. 56. Die Abgeordneten follen angemeffene Reifekosten und Tagegelder erhalten.

Das Weitere hierüber, so wie wegen ber allges meinen durch den Landtag veranlaßten Kosten, wird die besondere Bevordnung (h. 4.) sestschen.

-sa ingilio IX. Kommunal-Landtage. . 18 d

6. 57. Die in den einzelnen Theilen diefes ftandischen Berbandes bestehenden Kommunalverhaltnisse geben aut die Gesammtheit desselben nicht über, wenn

b) do Deputowanych.

§. 52. Poiedyńczym Stanom nie wolno
udzielać Deputowanym swoim instrukcyi obowięzującej; wolno zaś zlecić im prośby i zażalenia.

D. Zamknięcie Seymu prowincyalnego.

§. 53. Skoro Kommissarz zamknał Seym, skończył się też urząd Stanowy Marszałka Seymu prowincyalnego, obrady Stanow ustaią. Stany rozchodzą się, ani nie zostaie stały komitet.

Do takich zaś przedmiotów ciąglego zarządu Stanowego, które na przyszłość Stanom oddamy, mogą one obrać i wyznaczyć osoby usposobione, o ile czynności tego wymagaią.

S. 54. Rezultat czynności Seymowych ogłaszany będzie drukiem.

berreffenden Bebeiden ober an Und numinallag er ren

E. Mieysce zgromadzenia się.

§. 55. Na mieysce zgromadzenia się Seymu prowincyalnego przeznaczamy miasto Nasze Düsseldorf.

F. Koszta podróży i płaca dzienna.

s. 56. Deputowani na Seym prowincyalny pobierać maią przyzwoite wynagrodzenie kosztow podróży i płacę dzienną.

Szczegóły w téy mierze iako i ogólne kosztaz Seymu prowincyalnego wynikaiące, ustanowi owo osobne rozporządzenie (§. 4.)

IX. Zgromadzenia gminne.

§. 57. Stósunki gminne istnące w każdéy szczególnéy ninieyszego związku Stanowego części nie przechodzą do ogółu, chyba to za

solches nicht durch gemeinschaftliche Uebereinkunft bes schlossen wird. Dis dahin dauern die vorhandenen Kommunalverfassungen in ihrer observanzmäßigen Einseichtung fort und Wir gestatten, daß für diese Ungestegenheiten, auf vorgängige Unzeige bei Unserm Landstags, Kommissarius und dessen Bewilligung, auch sers nere Versammlungen, sedoch mit verhältnismäßiger Zuziehung von Abgeordneten aller Stände, welchen das gegenwärtige Geses die Landstandschaft beilegt, gehalten werden.

Die Beschliffe über Beränderungen in den Kommunaleinrichtungen und neue Kommunalauflagen best durfen Unserer Sanktion. Zur Festschung der des halb nochigen naheren Bestimmungen und Ordnungen erwarten Wir die Vorschläge des nächsten Landtags.

-019 1 X. Kreisständische Versammlungen.

Zwigzek ten obeymule wazystkie te

§. 58. Was die kreisständischen Versammlung den betrifft, so erwarten Wir ebenfalls von dem ersten Landtage die Borschläge, wie solche unter Zutritt aller Stände dieses Verbandes einzurichten senn werden.

Urkundlich unter Unserer Hochsteigenhandigen Unterschrift und Beidruckung Unsers großen Koniglis den Insiegels.

III. Mianownie erloukdw. Seyou Prowincyal.

A Sa Wa Seymie stawaia bezpostednie

Implify Zoslawszy dolerning

Gegeben Berlin, ben 27. Marg 1824.

wspólną zgodą uchwaloném zostanie. Póki to nie nastąpi, dopóty i istnące urządzenia gminne itrzymuią się w ich składzie, zwyczaiem dotąd używanym, iako i pozwalamy odbywać, za poprzedniczém Naszego Kommissarza Seymowego uwiadomieniem i iego zezwoleniem, także dalsze zgromadzenia, atoli z przybieraniem w należytym stósunku Deputowanych wszystkich Stanów, którym ninieysza ustawa nadaie prawo należenia do Stanów Prowincyalnych.

Uchwały tyczące się odmian w urządzeniach gminnych potrzebuią Naszéy sankcyi. Końcem ustanowienia potrzebnych w téy mierze bliższych przepisów i rozporządzeń oczekuiemy wniosków naybliższego Seymu prowincyalnego.

X. Zgromadzenia Stanów prowincyalnych.

§. 58. Co się tycze zgromadzeń Stanów powiatowych, oczekuiemy podobnież od naypierwszego Seymu prowincyalnego wniosków, iak takowe urządzić wypadnie z przystąpieniem wszystkich stanów tego związku.

Dla większéy wagi i wiary stwierdzamy ninieysze własnoręcznym podpisem Naszym przy wyciśnieniu wielkiéy Naszéy pieczęci Królewskiéy.

III. Grucunung ber Mitglieber des Lanblags.

appropriate Remaining and About particular

6. 3. Auf den Landtagen er cheinen die vormals

Dan w Berlinie d. 27. Marca 1824.

(L. S.) Friedrich Wilhelm. (L. S.) FRYEDRYK WILHELM.

the civility falves, "1. 500 Migot in Jeffen," with sec pospolitie osobiscies, 2 prayed poseinia za

p. Shudmann.

Schuckmann,

(No. 865.) Gesetz wegen Anordnung ber Provinzial-Stände für die Provinz Westphalen. Bom 27sten Marz 1824.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen 2c. 2c.

ertheilen, in Folge des wegen Unordnung der Provins zialstände in Unserer Monarchie am 5ten Juni v. J. ers lassenen allgemeinen Gesetzes, für den ständischen Bers band der Provinz Westphalen nachstehende besondere Borschriften.

- 1. Bestimmung ber in biesem Berbande begriffenen Lan-
- s. 1. Diefer Berband umfaßt alle biejenigen Landestheile, welche in Beziehung auf die Berwaltung die Provinz Westphalen bilden.
  - II. Benennung ber Provinzial-Stande.
  - S. 2. Die Stande biefes Berbandes befteben:

I. Der erfte Stand: aus ben vormals unmittelbaren Reichsftanben;

II. Der zweite Stand: que ber Ritterschaft;

III. Der britte Stand: aus den zur Vertretung des burgerlichen Gewerbes geeigneten Stadten;

IV. Der vierte Stand: aus den übrigen, im zweiten und dritten Stande nicht begriffenen, Grundbesitzern.

- III. Ernennung ber Mitglieder bes Landtags.
- §. 3. Auf den Landtagen erscheinen die vormals unmittelbaren Reichsstände, sobald sie die Majorennistat erreicht haben, in der Regel in Person, mit der

(No. 865.) Prawo stanowi ce urządzenie Stanów prowincyalnych dla prowincyi Westfalii. Z dnia 27. Marca 1824.

My FRYDERYK WILHELM,

z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

W skutek wydanego pod dniem 5. Czerwca r. z. ogólnego prawa względem urządzenia w Państwie Naszém Stanów Prowincyalnych daiemy następuiące szczególne przepisy tyczące się związku stanowego w Prowincyi Westfalii.

- I. Wyszczególnienie krain związkiem tymobiętych.
- §. 1. Związek ten obeymuie wszystkie te krainy, które we względzie administracyi prowincyą Westfalii składaią.
  - II. Wymienienie Stanów Prowincyalnych.
    - §. 2. Stany tego związku składaią się:
    - I. Pierwszy Stan: z bezpośrednich niegdyś Stanów Rzeszy;

z rycerstwa;

III. Trzeci Stan: z miast uwłaśnionych do zastąpienia mieyskiego procederu;

z reszty dziedziców nieruchomości, w drugim i trzecim Stanie nie obiętych.

- III. Mianowanie członków Seymu Prowincyalnego.
- §. 3. Na Seymie stawaią bezpośrednie niegdyś Stany Rzeszy, zostawszy doletnimi, pospolicie osobiście, z prawem poséłania za

Befugniß, fich in erheblichen Verhinderungsfällen, burch ein Mitglied aus ihrer Familie, oder einen sonft geeigneten Bevollmachtigten aus dem zweiten Stande, vertreten zu laffen.

Alle übrigen Stånde erscheinen durch Abgeords nete, welche von ihnen durch Wahl bestimmt werden.

- IV. Bestimmung ber Mitglieber bes Landtags.
- f. 4. Die Ungahl der Mitglieder eines jeden der im S. 2. benannten Stande bestimmen Wir:
- den Herzog von Aremberg, die Fürsten von Salm: Salm, von Salm: Ryr: burg, von Rauniß: Rietberg, den Herzog von Looz, die Fürsten von Sayn: Wittgenstein: Berleburg, von Sayn: Wittgenstein: Wittgenstein: Wittgenstein: Wittgenstein: Teklen: burg, von Bentheim: Teklen: burg, von Bentheim: Steinfurt, von Salm: Horstmar, den Herzog von Eron,

jedem mit einer Birilftimme, zusammen

auf eilf Mitglieder;

- 2) für den zweiten Ctand auf zwanzig Mitglieder;
  - 3) für den dritten Stand auf zwanzig Mitglieder;
  - 4) für ben vierten Stand auf zwanzig Mitglieder;

Hieraus ergiebt fich fur diefen ganzen fans bischen Berband die Gesammtzahl von ein und fiebens jig Mitgliedern.

Die speziellere Vertheilung der Abgeordneten wird eine besondere Verordnung festsehen.

- V. Bedingungen ber Wahlbarfeit.
  - 1) Der Mitglieder aller Stande.
- f. 5. Bei der Bablbarfeit der Mitglieder aller Stande zu Landrags. Abgeordneten werden foligende Bedingungen vorausgeseht:

siebie zastępcy w przypadku ważney przeszkody, bądź z grona ich rodziny, bądź w osobie uwłaściwionego Pełnomocnika z pośród drugiego Stanu.

Wszystkie inne Stany stawaią przez Deputowanych od siebie wybranych.

- IV. Ustanowienie liczby członków Seymu Prowincyalnego.
- §. 4. Liczbę członków każdego z wymienionych w §. 2. Stanów ustanawiamy:
- 1) dla pierwszego Stanu, i wprawdzie:

  Xiążęcia Aremberg, Xiążąt SalmSalm, Salm Kyrburg, KaunitzRietberg, Xięcia Looz, Xiążąt
  Sayn Wittgenstein Berleburg,
  Sayn Wittgensiein Wittgenstein, Bentheim Teklenburg,
  Bentheim Steinfurt, SalmHorstmar, Xięcia Croy,

każdemu ieden głos udzielny, razem na iedenastu członków;

- 2) dla drugiego Stanu na dwudziestu członków;
- 3) dla trzeciego Stanu na dwudziestu członków:
- dla czwartego Stanu na dwudziestu członków.

Z tego okazuie się ogólna liczba 71 członków na cały ten związek stanowy.

Szczegółowy rozkład Deputowanych przepisany będzie oddzielną ustawą.

V. Warunki obieralności.

- 1) Członków wszystkich Stanów.
- §. 5. Obieralności członków wszystkich Stanów na Seym Prowincyalny są następuiące warunki zasadą:

- 1) Grundbesig in auf, und absteigender Linie er, erbt, oder auf andere Weife erworben, und gebn Jahre lang nicht unterbrochen. Im Bers erbungsfalle wird die Zeit des Befiges des Erbs laffers und bes Erben zusammen gerechnet;
- 2) Die Bemeinschaft mit einer ber chriftlichen Rirchen;
- 3) die Wollendung des dreißigsten Lebensjahres;
- . 4) der unbescholtene Ruf.
- o. 6. Don der Bedingung des zehnjährigen findet keine Dispensation fatt.
  - 2) Der Mitglieder,
  - a) des ersten Standes,
- S. 7. Das Recht zu einer Bivilftimme in bem erften Stande wird burch ben Befig eines vormals unmittelbaren Landes, nach Maafgabe Unferer Ins ftruftion vom 30ffen Mai 1820. 66. 2. und 63., bes grundet; mehrere bergleichen in der Person eines Bes figers vereinigte Lander berechtigen nur zu einer Stimme, auch fann bas Stimmrecht burch Theilung nicht bermehrt werden. Wir behalten Uns jedoch vor, den Befig bedeutender Familien Fideifommifiguter burch Ertheilung von Birilftimmen in Diefem Stanbe ju bevorrechten.
  - b) bes zweiten Stanbes.
- S. 8. In dem zweiten Stande wird bie Dable barfeit begrundet:
  - 1) burch ben Besig eines fruger landtagsfähigen Ritterguts, von welchem jahrlich an Grunds feuer wenigstens fünf und fiebengig Thaler entrichtet werden;
- 2) burch ben Besis eines andern größern Landguts, welches in ben zweiten Stand aufzunehmen

- 1) Własność ziemska odziedziczona w linii wstępnéy i zstępnéy, lub w innym nabyta sposobie i bez przerwy w ciągu lat 10. posiadana. W razie przeyścia sukcessyi rachować się będzie razem czas posiadania przez spadkodawce i sukces.
  - 2) spółeczność z iednym z kościołów chrzes
- ściańskich; 3) skończony 30sty rok życia;
- 6. L. uDie Ungolf ber Miertieber eines 4) nieskażona sława.
- §. 6. Zachowujemy Sobie dyspensowanie Benges zu bispenfiren, behalten Wir Uns Allerhochft, od warunku dziesiecioletniego posiadania włafelbst vor. In Unsehung ber übrigen Bedingungen, snosci. We wzgledzie innych warunków nie ma mieysca dyspensa.
  - 2) Członków
  - a) pierwszego Stanu.
  - §. 7. Prawo do głosu udzielnego w pierwszym Stanie zawisło od posiadania bezpośredniego niegdyś kraiu, stósownie do Naszéy instrukcyi z dnia 30. Maia 1820. §§. 2 i 63.; wiecey takowych kraiów w osobie iednego właściciela połączonych upowaźniaią do iednego tylko głosu, nie może też prawo głosowania przez podział być powiększane. Zachowuiemy iednak sobie nadać przyzwoite pierwszeństwo przez udzielenie głosów udzielnych w tymże stanie.
    - b) drugiego Stanu.
  - §. 8. W drugim Stanie obieralność zawisła:
    - 1) od posiadania dóbr szlacheckich, które niegdyś miały prawo poséłać na Seym, a z których rocznie płaci się naymniey siedmdziesiąt i pięć Talarów;
    - 2) od posiadania innych większych dóbr ziemskich, których przyjęcie do drugie.

Wird die hiernach zum zweiten Stande gehören ben Landguter festsehen.

- f. 9. Grundbesis in einer andern Unserer Pros vinzen, welcher nach S. 8. zum zweiten Stande eignet, wird auf die Dauer von zehn Jahren (S. 5.) anges rechnet.
- f. 10. Wenn Geiffliche, Militair, und Zivils beamte, die durch den mit vorstehenden Bedingungen verknüpften Besitz eines Guts dem zweiten Stande ans gehören, als Abgeordnete desselben gewählt werden, so bedürfen sie der Beurlaubung ihrer Borgefeten.

c) bes britten Stanbes.

§. 11. Als Abgeordnete des dritten Standes können nur in den zu vertretenden Städten wohnhafte städtische Erundbesiger erwählt werden, welche entz weder gewählte Magistratspersonen sind, oder ein bürgerliches Gewerbe betreiben. Die leftern mussen einen nach der Berschiedenheit der Städte abzumessen, den Betrag von Grund; und Gewerbsteuer entrichten, welchen die S. 4. vorbehaltene besondere Berordnung bestimmen wird.

d) bes vierten Stanbes.

§. 12. Im vierten Stande erfordert die Wähle barkeit einen selbst bewirthschafteten eigenthümlichen oder erblich nugbaren Grundbesitz im Wahlbezirke, von einem Grundsteuerbetrage, dessen Große ebenfalls die besondere Berordnung (§. 4.) festsesen wird.

VI. Bebingungen bes Wahlrechts.

S. 13. Die vorbemerkten Bedingungen der Bahlbarkeit, treten auch für die Befugniß zur Wahl ein, mit dem Unterschiede, daß für die Wählenden oder Bahler, die Bollendung des vier und zwanzigsken Lebensjähres genügt, auch nicht zehnjähriger Grundbesig, und dieser für den dritten und vierten

Jahrgang 1824.

go Stanu za rzecz stósowną uznamy. Należące według tego do drugiego Stanu dobra ziemskie, w matrykule oznaczone będą.

- §. 9. Posiadanie nieruchomości w innéy prowincyi Naszéy, uwłaściwiaiące się według §. 8. do drugiego Stanu, rachuie się na oznaczony czas dziesięcioletni (§. 5.)
- §. 10. Duchowni, urzędnicy woyskowi i cywilni, należący do drugiego stanu przez przywiązane do powyższych warunków posiadanie dóbr szlacheckich, będąc na Deputowanych tegoż stanu obrani, winni mieć urlop od swoich przełożonych.

c) trzeciego stanu.

§. 11. Na Deputowanych trzeciego Stanu mogą tylko w zastępowanemi być maiących miastach właściciele nieruchomości mieyskich być obierani, którzy albo są obranymi członkami Magistratu, albo z mieyskiego żyją procederu. Ostatni winni opłacać ustanowić się maiącą w miarę różności miast ilość podatku gruntowego i procederowego, którą zastrzeżone (§. 4.) oddzielne rozporządzenie ustanowi.

d) czwartego Stanu.

§. 12. Ażeby w czwartym Stanie być Deputowanym, posiadać trzeba prawem własności nieruchomość w okręgu wyborowym, z któréy opłaca się podatek gruntowy w ilości podobnież osobném rozporządzeniem (§. 4.) ustanowić się maiącéy.

VI. Warunki prawa obierania.

§. 13. Powyższe warunki obieralności zarówno są zasadą prawa obierania, z tą tylko różnicą, że dla obierających lub obiorców dostatecznym iest ukończony dwudziesty czwarty rok życia, także nie dziesięćletnie posiadanie nieruchomości, i toż dla trzeciego i czwartego Stand nur in einem geringern Umfange, welchen die vorbehaltene befondere Berordnung (g. 4.) naber bestimmen wird, erforderlich ist.

- f. 14. Das Wahlrecht und die Wählbarkeit ruhen, wenn über das Vermögen dessen, dem diese Besugnisse zustehen, der Konkurs eröffnet ist, inw gleichen während eines, nicht einer moralischen Persson zuständigen gesellschaftlichen Besüges. Bei dem zweiten Stande hören Wahlrecht und Wählbarkeit auf, wenn durch Zerstückelung die Eigenschaft eines größern Grundbesißes (§. 8.) vernichtet wird.
- §. 15. In mehrern Wahlbezirken Ungeseffene können in jedem derfelben mablen und gemahlt werden; im lettern Falle bleibt es dem Gemahlten überlaffen, für welchen Wahlbezirk er eintreten will.
- 5. 16. Ein Ubgeordneter kann auch Mitglied bes Landtags einer andern Provinz fenn, wenn die Zeit der Berfammlung es zuläßt.
  - VII. Austibung bes Rechts ber Stanbschaft.
    a) Bon ben Abgeordneten.
- &. 17. Wer burch Wahl bestimmt ist, als Abgeordneter zu erscheinen, kann keinen Undern für sich bevollmächtigen.
  - b) Bon ben Dahlern.
- 5. 18. Auch bas Wahlrecht muß in Person ansgeübt werden.
  - c) Bei Bollziehung bes Wahlakte.
    - 1) Bom zweiten Stanbe.
- f. 19. Die Wahlen der Abgeordneten werden in dem zweiten Stande von den Mitgliedern deffelben in jedem Wahlbezirke vollzogen.
  - 2) Bom britten Stanbe.
- S. 20. Für ben dritten Stand erwählt bie mablberechtigte Burgerschaft (S. 13.)

stanu tylko w nieznaczące ilości, którą osobne rozporządzenie (§. 4.) bliże ustanowi, iest potrzebnem.

- §. 14. Prawo obierania i obieralność zawieszaią się, skoro nad maiątkiem uprawnionego otwarty iest konkurs, toż samo w czasie posiadania spółecznego przez osoby niemaiące praw osoby moralnéy. W Stanie drugim ustaią prawo obierania i obieralność, skoro właściwość większéy posiadłości (§. 8.) zatrze się przez rozdrobnienie.
- §. 15. W kilku okręgach wyborowych osiedli w każdym z nich, obierać i obranymi być mogą. W ostatnim razie zostawnie się obranemu, od którego okręgu wyborowego stawać zechce.
- §. 16. Deputowany na Seym iednéy prowincyi môže tež być członkiem Seymu prowincyi innéy, ieżeli czas zgromadzenia się tego dozwala.
  - VII. Wykonanie prawa należenia do Stanów.

    a) przez Deputowanych.
- §. 17. Kto wyborem iest wyznaczony na Deputowanego, nikogo innego za siebie umocować nie może.
  - b) przez obierających.
- J. 18. Także prawo obierania osobiście wykonywać trzeba.
  - c) przy odbywaniu wyborów.
    - 1) Stanu drugiego.
- §. 19. Wybory Deputowanych wykonywa
  drugi Stanu w każdym okręgu wyborowym.
  - 2) trzeciego Stanu.
- §. 20. Dla trzeciego Stanu mieszczanie prawo głosowania maiący (§. 13.) obierają

- a) in denjenigen Städten, welche durch die besons dere Verordnung (§. 4.) Virilstimmen erhals ten, die Abgeordneten in sich;
- b) in den übrigen Städten, welche gemeinschaftlich eine Stimme erhalten werden, zunächst Wahs ler und diese nach den Wahlbezirken die Ubs geordneten.

Die Zahl der Wahler und die Weise ber Bahl, wird die bemerkte Berordnung naber bestimen.

3) Bom vierten Stanbe.

- f. 21. In dem vierten Stande werden von den wahlberechtigten Grundbesigern in naher (f. 4.) zu bestimmenden Abtheilungen zunächst Wähler, von den Bahlern eines jeden Kreises Bezirkswähler, von den lehtern aus dem ganzen Wahlbezirk vereinigt, die Abgeordneten gewählt; die besondere Verordnung (f. 4.) wird hierüber das Rähere festsehen.
- f. 22. Die Zusammensegung ber Wahlbezirke für den zweiten, dritten und vierten Stand, wird die besondere Berordnung (f. 4.) festsegen.
- 4) In Ansehung after brei Stände. h. 23. Die Wahlen der Abgeordneten gesches hen auf sechs Jahre, dergestalt, daß alle drei Jahre die Halfte der Abgeordneten eines jeden Standes auss scheidet und alle drei Jahre zu neuen Wahlen geschritzten wird.
- f. 24. Die für das erstemal Ausscheidenden werden nach drei Jahren durch das Loos bestimmt; alle Ausscheidenden find wieder mahlbar.
- f. 25. Für jeden Abgeordneten wird gleichzeitig ein Stellvertreter gewählt.
- f. 26. Wenn bei den Wahlen zu Mahlern, Bezirkswählern und Abgeordneten gleiche Stimmen entstehen, so giebt die Stimme des Aeltesten der Wahlenden den Ausschlag.

- a) w miastach, które przez osobne rozporządzenie (§. 4.) głosy udzielne otrzymaią, Deputowanych z pośród siebie;
- b) w innych miastach, które wspólnie ieden głos otrzymaią, naprzód obiorców, a ci podług okręgów wyborowych, Deputowanych.

Liczbę obiorców i sposób wyboru, ustanowi bliżey pomienione rozporządzenie.

3) czwartego Stanu.

- §. 21. W czwartym Stanie maiący prawo wyboru właściciele nieruchomości obierają się, a to stósownie do maiących być (§. 4.) bliżey oznaczonemi oddziałów, nasamprzód obiorcy, przez obiorców każdego Powiatu obiorcy okręgowi, przez tych z całego okręgu wyborowego połączonych, Deputowani; osobne rozporządzenie (§. 4.) ustanowi w tey mierze bliższe oznaczenia.
- §. 22. Skład okręgów wyborowych dla drugiego, trzeciego i czwartego Stanu, oznaczy oddzielna ustawa §. 4.
  - 4) we względzie wszystkich trzech Stanów.
- §. 23. Obieraią się Deputowani na lat 6
  w ten sposób, że co trzy lata wychodzi połowa
  Deputowanych każdego stanu, i co trzy lata
  nowe odbywaią się wybory.
- S. 24. Pierwsza połowa wychodzi po 3 latach, losem przeznaczona. Wszyscy wychodzący mogą być na nowo obrani.
- S. 25. Każdemu Deputowanemu obiera się zarazem zastępca.

[24*]

- S. 27. Alle Wahlen stehen unter der Aussicht bes Landraths, in dessen Kreise sie vorgenommen werden. Die Wahlen der Bezirkswähler und der Landtags Abgeordneten leitet er unmittelbar, oder durch einen von ihm zu ernennenden Stellvertreter; die Wahlen in den einzelnen Städten und Landgemeins den aber, werden zunächst von den Ortsbehörden geleitet.
- d. 28. Die geschehene Wahl der Bahler ist bem Landrath, die Wahl der Bezirkswähler und der Landrags Abgeordneten aber dem Landrags Kommissarius mit Einsendung der Wahlprotokolle anzuzeigen. Lesterer hat zu prüfen, ob solche in der Form und nach den Eigenschaften der Abgeordneten, der Borsschrift gemäß, geschehen sind.

Mur wenn derfelbe in diefer Beziehung Mangel findet, ift er berechtigt, eine andere Wahl zu verlangen.

- 5) Ernennung bes Lanbtags-Marschalls und beffen Stellvertreters.
- §. 29. Den Borsigenden auf dem Landtage, welchem Wir den Charakter als Landtags, Marschall beilegen, so wie dessen Stellvertreter, wollen Wir für die Dauer eines jeden Landtags aus den Mitgliedern des ersten oder des zweiten Standes Selbst ernennen.
- VIII. Berufung und Dauer bes Provinzial-Landtags.
- S. 30. Für die ersten sechs Jahre werden Wir die Stande zum Provinzial Landtage alle zwei Jahre berufen, nach Ablauf dieses Zeitraums aber ferner hierüber bestimmen.
- f. 31. Die Dauer bes Landtags wird jedesmal nach ben Umständen von Uns festgeseht werden.
- S. 32. Die Ladung der Mitglieder zu dem für die Eröffnung des Landtags bestimmten Tage geschieht zu gehöriger Zeit, durch Unsern Kommissarius.

- S. 27. Wszelkie wybory zostają pod dozorem Radzcy Ziemiańskiego, w którego powiecie się odbywają. Wyborem obiorców okręgowych i Deputowanych na Seym prowincyalny kieruie on bezpośrzednio lub przez mianowanego przezeń zastępcę; wyborami zaś w miastach poiedyńczych i gminach wieyskich kierują nasamprzód zwierzchności mieyscowe.
- S. 28. O uskutecznionym wyborze obiorców donieść trzeba Radzcy Ziemiańskiemu, o wyborze zaś obiorców okręgowych i Deputowanych Kommissarzowi Seymu prowincyalnego z nadesłaniem mu protokułów przy wyborze spisanych. Powinien on rozpoznawać, czy takowe wybory odbyły się stósownie do przepisów tak co do formy, iak co do przymiotów Wybranych. W ten czas tyiko, kiedy pod tym względem znaydzie niedokładność, ma prawo żądać nowego wyboru.
  - 5) Mianowanie Marszałka Seymowego i iego zastępcy.
- S. 29. Przewodniczącego Seymowi Prowincyalnemu, któremu nadaiemy znaczenie Marszałka Seymowego, iako i iego zastępcę, na czas każdego Seymu prowincyalnego z pośrod członków pierwszego lub drugiego Stanu Sami mianować będziemy.
- VIII. Zwoływanie i czas odbywania się Seymu prowincyalnego.
- S. 30. Na pierwsze lat sześć zwolywać będziemy Stany na Seym prowincyalny co dwa lata; po upłynieniu zaś tego przeciągu czasu w téy mierze daléy stanowić będziemy.
- §. 31. Kaźdego razu w miarę okoliczności stanowić będziemy, iak długo ma trwać Seym prowincyalny.
- §. 32. Wzywać będzie nasz Kommissarz w czasie przyzwoitym członków na dzień do zagaienia Seymu prowincyalnego przeznaczony.

- §. 33. Die Abgeordneten mussen sich spätestens an dem Tage vor der Eröffnung des Landtags einsinden und sich sowohl bei dem Kommissarius, als bei dem Landtagse Marschall, melden.
- A. Eröffnung beffelben burch ben Landtage-Rommiffarius und fonftige amtliche Bestimmungen des letztern.
- §. 34. Der Provinzial Landtag wird nach ges baltenem Gottesbienste von Unserm Kommissarius eröffnet.
- o. 35. Derfelbe ist die Mittelsperson aller Bers handlungen; an ihn allein haben sich daher die Stande wegen jeder Auskunft, oder wegen der Materialien, deren sie sier ihre Geschäfte bedürfen, zu wenden. Er theilt den Standen in Gemäßheit Unserer Instruktion die Propositionen mit, und empfängt die von ihr ven abzugebenden Erklärungen und Gutachten, so wie ihre sonstigen Borstellungen, Bitten und Besschwerden.
- & 36. Den Berathungen wohnt er nicht bei, er kann aber ben Eintritt zu mundlichen Eröffnungen verlangen, oder eine Deputation zu sich entbicten, so wie die Stande Deputationen an ihn absenden konnen.
- g. 37. Er schließt den Landtag, reicht Uns die Berhandlungen besselben ein, und publizier den hier auf zu ertheilenden Landtags: Abschied den Standen.

neutwog mein B. Geschäftegang. og verw

- S. 38. Bei Eroffnung des Landtags sowohl, als jur Fassung gultiger Beschlusse, muffen wenigstens drei Biertheile der Abgeordneten des zweiten, dritten und vierten Standes auf demfelben gegenwartig senn.
- s. 39. In der Versammlung nehmen die Mits glieder der Stande ihren Sig nach der S. 2. bestimms ten Reihefolge.
- find, ernennt der Landtage Marschall in der Plenars

- §. 33. Członkowie stawać powinni naydaléy dniem przed zagaieniem Seymu prowincyalnego i zgłaszać się iak do Kommissarza tak do Marszałka Seymowego.
- A. Zagaienie go przez Kommissarza Seymu prowincyalnego i dalsze przepisy względem tegoż urzędowych czynności.
- §. 34. Zagaia Seym prowincyalny Nasz Kommissarz po odbytém nabożeństwie.
- §. 35. On iest wszelkich czynności pośrednikiem; do niego się więc udawać powinny Stany po wszelkie obiaśnienia i po materyały, których do czynności swoich potrzebować będą. Stósownie do Naszéy instrukcyi on udziela Stanom Nasze propozycye, i odbiera dawać się maiące przez nie oświadczenia i zdania, iako i inne ich przedstawienia, prośby i zażalenia.
- S. 36. Na obradach nie bywa; wolnomu zaś żądać wniyścia dla ustnych uwiadomień, lub zapraszać do siebie Deputacyą, iakoż i Stanom wolno wysyłać Deputacye do niego.
- składa Nam iego czynności i ogłasza Stanom udzielać się na nie maiącą odprawę Seymu prowincyalnego.

B. Tryb czynności.

- S. 38. Jak przy zagaieniu Seymu prowincyalnego, tak do wydania ważnych uchwał potrzeba obecności przynaymniéy trzech czwartych części Deputowanych drugiego, trzeciego i czwartego Stanu.
- §. 39. Na zgromadzeniu członkowie Stanów zasiadać będą porządkiem §. 2. ustanowionym.
- §. 40. Po udzieleniu propozycyi Marszał łek Seymowy w zgromadzeniu in pleno zacho-

versammlung, mit Berücksichtigung des Stimmenvers haltnisses, nach Verschiedenheit der Gegenstände bes sondere Ausschüsse, welche die an den Landtag gelans genden Angelegenheiten zur Berathung und Beschlußs nahme gehörig vorzubereiten haben. Das Direktorium dieser Ausschüsse führt dassemige Mitglied aus dem ersten oder zweiten Stande, welches der Lands tags-Marschall dazu bestimmt.

§. 41. Den Geschäftsgang auf dem Landtage leitet überhaupt der Landtags Marschall. Bon seiner Unordnung hangt auch zunächst alles ab, was auf Ruhe und Ordnung in den Versammlungen Bezies hung hat. Besonders har er darauf zu sehen, daß die Berathungen und Arbeiten der Stände möglichst beschleunigt werden.

or weers proportycyr, a odbiera da-

- S. 42. Ohne gultige Ursachen und Borwissen bes Landrags, Marschalls, darf kein Mitglied aus der Bersammlung wegbleiben; Berhinderung der fernern Theilnahme an dem Landrage durch Krankheit oder andere dringende Ursachen, fordert die Unzeige des Landrags, Marschalls bei dem Landrags Kommissarius, welcher alsdann beim ersten Stande die erforderliche Bevollmächtigung veranlaßt, bei dem zweiten, dritten und vierten Stande aber den Stellvertreter sofort einberuft.
- S. 43. Wenn ein Mitglied über einen besondern Gegenstand einen Untrag an die Versammlung richten will, so hat dasselbe solches vor der Versammlung schrifts lich, mit Bemerkung des Gegenstandes; dem Landstags. Marschall anzuzeigen. Lesterer ruft dann das Mitglied zur Haltung des Vortrags auf. Der Inshalt desselben muß schriftlich zum Protokoll gegeben werden.

udzielac sie na nie mająca odprawe Seymu

§. 44. Die Abfassung der ständischen Schristen trägt der Landtags Marschall den hierzu geeigneten Mitgliedern des Landtags auf. Jede solche Schrist wird in der Versammlung verlesen, und nach der Verseinigung über die Fassung, die Neinschrift von dem Landtags. Marschall und den Ständen vollzogen.

wuiąc stósunek krések mianuie w miarę rozmaitości przedmiotów osobne wydziały, które we wszystkich rzeczach Seymu dochodzących należycie przysposabiać będą, czego potrzeba końcem naradzenia się o nich i wydania uchwały. Do przewodniczenia tym wydziałom wyznaczy Narszałek seymowy członka ze Stanu pierwszego lub drugiego.

- §. 41. W ogólności Marszałek seymowy kieruie trybem czynności Seymu prowincyalnego. Od iego rozporządzenia zależy też nasamprzód wszystko, co się tycze spokoyności i porządku w zgromadzeniu. Nadewszystko tego patrzeć powinien, ażeby obrady i prace Stanów ile możności były przyśpieszone.
- §. 42. Bez ważney przyczyny i wiedzy Marszałka Seymowego żadnemu członkowi niewolno nie bydź na posiedzeniu; o przeszkodzie w dalszém bywaniu na Seymie prowincyalnym dla choroby lub z innéy pilnéy przyczyny, Marszałek seymowy donieść winien Kommissarzowi seymowemu, który wtedy co do 1go Stanu będzie miał staranie o pełnomocników, a co do 2go, 3go i 4go Stanu bez zwłoki wezwie następcę.
- §. 43. Kiedy członek w osobnym przedmiocie chce uczynić wniosek do zgromadzenia, wtedy przed zgromadzeniem powinien z wyrażeniem przedmiotu donieść o tém na piśmie Marszałkowi seymowemu, który członka do wniesienia rzeczy wezwie. Treść rzeczy musi bydź na piśmie złożona do protokułu.
- S. 44. Redakcyą pism ze strony Stanów Marszałek seymowy zleci członkom do tego usposobionym. Każde takowe pismo czyta się na posiedzeniu, a po zgodzeniu się na osnowę, Marszałek i Stany rzecz na czyste przepisaną podpisuią.

S. 45. Alle Schriften, welche nicht einen Uns trag an den Kommissarius enthalten, sind an Uns zu richten, und demselben durch eine Standische Depus tation zu übergeben.

f. 46. Die Mitglieder aller Stande der Pros bing Bestphalen bilden eine ungetheilte Einheit; sie

verhandeln die Gegenstände gemeinschaftlich.

Bu einem gultigen Beschlusse über solche Gegens stände, welche von Uns zur Berathung an sie gewies sen, oder ihrem Beschlusse mit Borbehalt Unserer Sanktion überlassen, oder sonst zu Unserer Kenntniß zu bringen sind, wird eine Stimmen. Mehrheit von zwei Drittheilen ersordert; ist diese bei einer Sache, worüber von den Ständen das Gutachten ersordert worden, nicht vorhanden, so wird solches, mit Angas be der Verschiedenheit der Meinungen, ausdrücklich bemerkt.

Alle andere ständische Beschlusse konnen durch bie einfache Mehrheit ihre Bestimmung erhalten.

§. 47. Bei Gegenständen, bei benen bas Interesse ber Stände gegen einander geschieden ist, fins bet Sonderung in Theile statt, sobald zwei Drittheile der Simmen eines Standes, welcher sich durch einen Beschluß der Mehrheit verlegt glaubt, darauf dringen.

In einem folchen Falle verhandelt die Berfamms lung nicht mehr in der Gefammtheit, fondern nach ben

§. 2. bestimmten Granben.

Die auf diese Weise hervorgehende Berschiedenheit der Gutachten der einzelnen Stande wird dann zu Unsever Entscheidung vorgelegt.

f. 48. Wenn Gegenstande, welche das besondere Interesse eines der Wahlbezirke dieses ständischen Versbandes und der dariun begriffenen besondern Landesstheile angehen, in der Gesammberathung verhandelt werden, und die Stimmemnehrheit sich gegen dasselbe erklärt, so können die Abgeordneten eines solchen Wahlbezirks ihre abweichende Meinung, unter Berussung auf unsere Entscheidung, zu den Landtagsversbandlungen geben, worauf sie dann jederzeit besondern Bescheid erhalten werden.

§. 45. Wszelkie pisma nieobeymuiące wniosku do Kommissarza, maią bydź do Nas pisane i na iego ręce przez Deputacye Stanów składane.

§. 46. Członkowie wszystkich Stanów prowincyi Westfalii, składaią ciało nierozdzielne i wspólnie działaią. Do ważnéy uchwały w przedmiotach przez Nas pod ich obradę oddanych lub ich uchwale zostawionych z zastrzeżeniem Naszéy sankcyi, lub też wiadomości Naszéy doyśdź maiących, potrzeba większości głosów dwóch trzecich części; ieżeli w rzeczy, o któréy żądano zdania Stanów, téy większości niemasz, nadmienia się o tém wyraźnie z podaniem różności zdań.

Wszelkie inne uchwały Stanów stanąć mogą prostą większością głosów.

§. 47. W przedmiotach, w których różnią się widoki Stanów pomiędzy sobą, dzielą się Stany na części, skoro tego żądaią dwie trzecie części głosów tego Stanu, który się uchwałą większości skrzywdzonym bydź mniema. W takim razie zgromadzenie nie działa w całości, lecz w osobnych Stanach, w §. 2. wymienionych.

Tym sposobem tworzące się różne szczególne Stanów zdania oddaią się pod Nasze rozstrzygnienie.

§. 48. Kiedy przedmioty, ściągaiące się do udzielnych widoków iednego z okręgów wyborowych tego związku stanowego, i do obiętych nim poiedyńczych krain, idą pod obradę ogólną, a większość głosów oświadczy się przeciw onymże, wtedy Deputowani okręgu wyborowego, do którego taż kraina należy, maią prawo złożyć różniące się zdanie swoie do akt seymowych z odwołaniem się do Naszego rozstrzygnienia, poczém każdego czasu osobną odbierać będą rezolucyą.

- S. 49. Bitten und Beschwerden der Stande können nur aus dem besonderen Interesse der Provinz und ihrer einzelnen Theile hervorgehen. Individuelle Bitten und Beschwerden hat der Landtag gleich an die betreffenden Behörden, oder an Uns unmittelbar zu verweisen; wenn aber Mitglieder des Landtags von Bedrückungen einzelner Individuen bestimmte Ueberzeugung erhalten, so können sie bei dem Landtage, mit gehörig konstatirter Unzeige, darauf antragen, daß derzselbe sich für die Abstellung bei Uns verwende.
- s. 50. Alle bei dem Landrage eingehenden, so wie die von demfelben ausgehenden Untrage, mussen schriftlich eingegeben werden. Sind die lektern eins mal zurückgewiesen, so durfen sie nur alsdann, wenn wirklich neue Beranlassungen, oder neue Grunde einstreten, und immer nur erst bei kunftiger Berufung des Landrags, erneuert werden.
  - C. Berhaltnif ber Provinzial=Stande.
  - a) Bu ben Rommunen und Rreisstanden.
- §. 51. Die Stånde stehen als berathende Bers sammlung eben so wenig mit den Stånden anderer Provinzen als mit den Kommunen und Kreisständen ihrer Provinz in Berbindung; es sinden daher keine Mittheilungen unter ihnen statt.

b) Bu ben Abgeordneten.

§. 52. Die einzelnen Stande konnen ihren Ubs geordneten keine bindenden Instruktionen ertheilen, es freht ihnen aber frei, sie zu beauftragen, Bitten und Beschwerden anzubringen.

D. Schließung bes Lanbtage.

§. 53. Sobald der Kommissarius den Landrag geschlossen hat, ist das ständische Umt des Landrags, Marschalls beendigt, die landständischen Berathungen hören auf, und die Stände gehen auseinander, auch bleibt kein fortbestehender Ausschuß zurück. Für solche Gegenstände der laufenden ständischen Verwaltung aber, welche Wir den Ständen kunftig übertras

- §. 49. Prośby i zażalenia Stanów z szcególnych tylko widoków prowincyi i poiedyńczych iey części wyniknąć mogą. Osobiste prośby i zażalenia Seym prowincyalny przekaże prosto albo do właściwych władz, albo bezpośrednio do Nas. Jeżeli zaś członkowie Seymu pewne maią przekonanie o uciemiężeniu poiedyńczych osób, wtedy oni przy dostatecznie udowodnioném doniesieniu uczynić mogą wniosek do Seymu prowincyalnego, żeby się wstawił u Nas o uchylenie nadużycia.
- §. 50. Wszelkie wnioski badź u Seymu prowincyalnego, bądź przezeń czynione, na piśmie podawane bydź powinny. Wnioski Seymu raz oddalone, za nowemi tylko powodami i przyczynami, a w każdym razie dopiero na przyszłym Seymie prowincyalnym, odnowione bydź mogą.
  - C. Stósunki Stanów Prowincyalnych.
  - a) do gmin i Stanów powiatowych:
- §. 51. Stany będąc zgromadzeniem naradzczém, ani z Stanami innych prowincyi, ani z gminami i Stanami powiatowemi związku nie maią; nie masz zatem żadnych między niemy kommunikacyi.

b) do Deputowanych.

§. 52. Poiedyńczym Stanom nie wolno udzielać Deputowanym swoim instrukcyi obowięzuiącéy, wolno zaś zlecić im prośby i zażalenia.

D. Zamknięcie Seymu Prowincyalnego.

§. 53. Skoro Kommissarz zamknął Seym, skończył się też urząd Stanowy Marszałka Seymu prowincyalnego, obrady Stanów ustaią, Stany rozchodzą się, ani nie zostaie stały komitet. Do takich zaś przedmiotów ciągłego zarządu Stanowego, które na przyszłość Stanom oddamy, mogą one obrać i wyznaczyć

gen werden, konnen sie die geeigneten Personen mahten und bestellen, in sofern die Geschäfte solches kordern.

f. 54. Das Resultat der Landtagsverhandlung wird durch dem Druck bekannt gemacht.

E. Berfammlungsort.

f. 55. Jum Berfammlungsorte bes Landtags bestimmen Wir Unfere Stadt Munfter.

F. Reisekosten und Tagegelber.

f. 56. Die Landtags Abgeordneten sollen anger messene Reisefosten und Tagegelder erhalten.

Das Weitere hierüber, so wie wegen der allgemeis nen durch den Landrag veranlaßten Rosten, wird die besondere Berordnung (§. 4.) festsegen.

IX. Kommunal-Landtage.

s. 57. Die in den einzelnen Theilen dieses ständischen Verbandes bestehenden Kommunalverhaltenisse, gehen auf die Gesammtheit desselben nicht über, wenn solches nicht durch gemeinschaftliche Uebereinstunft beschlossen wird. Die dahin dauern die vorhandenen Kommunalverfassungen in ihrer observanzmäßigen Einrichtung fort und Wir gestatten, daß für diese Ungelegenheiten, auf vorgängige Unzeige bei Unserm Landtagskommissarius und dessen Bewilligung, auch sernere Versammlungen, jedoch mit verhältnisse mäßiger Zuziehung von Ubgeordneten aller Stände, welchen das gegenwärtige Geseh die Landschaft beilegt, gehalten werden.

Die Beschlüsse über Beränderungen in dem Rommunal-Cinrichtungen und neue Kommunal-Aussagen bedürfen Unserer Sanktion. Jur Festsehung der deshalb nothigen nahern Bestimmungen und Besbingungen, erwarten Wir die Vorschläge des nachsten Landtags.

Jahrgang 1824.

osoby usposobione, o ile czynności tego wymagaią.

§. 54. Rezultat czynności Seymowych ogłaszany będzie drukiem.

E. Mieysce zgromadzenia się-

§. 55. Na mieysce zgromadzenia się Seymu prowincyalnego przeznaczamy miasto Nasze Monaster.

F. Koszta podróży i płaca dzienna.

§. 56. Deputowani na Seym prowincyalny pobierać maią przyzwoite wynagrodzenie kosztów podróży i płacę dzienną.

Szczegóły w téy mierze, iako i ogólne koszta z Seymu prowincyalnego wynikaiące ustanowi owo osobne rozporzadzenie (6. 4.).

IX. Zgromadzenia gminne.

§. 57. Stósunki gminne istnące w każdey szczególnéy ninieyszego związku Stanowego krainie nie przechodzą do ogółu, chyba to za wspólną zgodą uchwaloném zostanie. Póki to nie nastąpi, dopóty istnące urządzenia gminne utrzymuią się w ich składzie, zwyczaiem dotąd używanym, i dozwalamy odbywać dla tych przedmiotów i dalsze zgromadzenia, za poprzedniczém Naszego Kommissarza Seymowego uwiadomieniem i iego zezwoleniem, atoli wchodzić powinni do nich w należytym stósunku Deputowani wszystkich Stanów, którym ninieysza ustawa przyznaie prawo należenia do Stanów prowincyalnych.

Uchwały tyczące się odmian w urządzeniach gminnych potrzebuią naszéy sankcyi. Końcem ustanowienia potrzebnych w tey mierze bliższych przepisów i warunków oczekuiemy wniosków naybliższego Seymu prowincyalnego. X. Kreisstanbische Versammlungen.

f. 58. Was die kreisständischen Versammlungen betrifft, so erwarten Wir ebenfalls von dem ersten Landtage die Vorschläge, wie solche unter Zutriet aller Stande bieses Verbandes einzurichten senn werden.

Urfundlich unter Unserer Sochsteigenhandigen Unterschrift und Beidrückung Unsers großen Konige lichen Insiegels.

Gegeben Berlin, ben 27ften Mar; 1824.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

sain sosialimità agantaroniwore umises cara

now owo acobac regularisdeed two twent

von Schuckmann.

X. Zgromadzenie Stanów Powiatowych.

§. 58. Co się tycze zgromadzeń Stanów Powiatowych, oczekuiemy podobnież od naypierwszego Seymu prowincyalnego wniosków, iak takowe urządzić wypadnie z przystąpieniem wszystkich Stanów tego związku.

Dla większéy wagi i wiary stwierdzamy ninieysze prawo własnoręcznym podpisem Naszym przy wyciśnieniu wielkiéy Naszéy pieczęci Królewskiéy.

Dan w Berlinie dnia 27. Marca 1824.

(L.S.) FRYDERYK WILHELM.

Schuckmann.

(Nro. 866.) Allerhöchste Bestimmung vom 13ten April 1824., in Bezug auf die Trauscheine für Millistairpersonen, welche in Provinzen wohnen, wo das französische Gesetz gilt, aber aus andern Provinzen gebürtig sind.

Sch bestimme hierdurch: daß in Heirathsfällen der Militairpersonen in den Provinzen, wo das französische Gesetz gultig ist, in Unsehung der aus andern Provinzen geburtigen Militairpersonen ein Uttest des bestreffenden Commandeurs und eines Auditeurs bei Ausstellung des Trauscheins dahin:

"baß nach ihrer pflichtmäßigen Ueberzeugung die Angaben des Brautigams in Bezug auf seine persönlichen Verhaltnisse und besonders auf das bereits erfolgte Ableben seiner Aeltern und Großältern richtig, die erforderlichen Taufe und Todtenscheine aber nicht herbei zu schaffen sind,"

(No. 866.) Naywyższe postanowienie z dnia 13tego Kwietnia 1824., względem osób woyskowych, zamieszkałych w prowincyach, gdzie prawo francuzkie iest zobowiązującem, a będących rodem z innych prowincyi.

Tommuna Stanberge

Postanawiam ninieyszém: iż w przypadkach zawierania małżeństw przez osoby woyskowe w prowincyach, w których prawo francuzkie iest ważnem, we względzie osób woyskowych będących rodem z innych prowincyi, attest właściwego dowódzcy i Audytora przy wystawianiu zaświadczenia na ślub, opiewający:

"iako według sumiennego ich przekonania podania narzeczonego pod względem osobistych iego stósunków a mianowicie co do zaszłéy iuż śmierci rodziców i dziadów są rzetelne, potrzebne zaś metryki chrztu i śmierći nie mogą być dostawione,"

-tegi gaption? }-

bie Stelle bes sonst aufzunehmenden Motariatsakts vertreten, und von der Civilbehorde als genügend erachtet werden soll.

Sie haben hiernach bas Weitere gu verfügen.

Berlin, ben 13ten Upril 1824.

Friedrich Wilhelm.

Un den Justizminister v. Kircheisen und Kriegsminister v. Sake. ma zastąpić mieysce zwyczzynego w podobnych przypadkach aktu notaryackiego i być od władzy cywilnéy za dostateczny przyiętym.

Macie WPanowie stósownie do tego wydać rozporządzenie.

Berlin dnia 13. Kwietnia 1824.

FRYDERYK WILHELM.

Do Ministra sprawiedliwości Ur. Kircheisen i Ministra woyny Urodz. Hake.

(Nro. 867.) Allerhöchste Rabinetsorder vom 13ten Mai 1824., wegen der vom 1sten Juli d. J. ab durch öffentliche Verloosung zum Nennwerth für den Tilgungsfonds einzulösenden Staatsz schuldscheine.

Sch finde es gang ben Mir von ber Sauptverwal tung ber Staatsschulden angezeigten Umffanden ges maß, daß ber Untauf von Staats Schuldscheinen für -den Tilgungsfonds, welchen Ich in Meiner Berord, nung vom 17ten Januar 1820. megen funftiger Bes handlung bes gefammten Staats : Schuldenwefens S. VI. vorläufig angeordnet hatte, mit bem legten Junius d. J. eingestellt wird, und genehmige es, baf ftatt beffen vom Iften Julius b. 3. ab, Die vermittelft bes gefehlich bestimmten Tilgungsfonds einzulofenden Staats Schuldscheine in halbjahrigen Raten in ben Monaten Mary und September jeden Jahres burch offentliche Berloofung ausgewählt werden. Die In: haber der folchergestalt ausgeloofeten Staats , Schuld. Scheine find verpflichtet, brei Monat nach der von der hauptverwaltung ber Staatsschulden gu bewirkenden

(No. 867.) Naywyższy rozkaz gabinetowy z dnia 13. Maia 1824. względem obligów długu państwa od dnia 1. Lipca r. b. przez publiczne ciągnienie losów w wartości nominalney na fundusz amortyzacyjny wykupować się maiących.

Uznaie za rzecz zupełnie stósowną do przedstawionych Mi przez główną administracyą długów państwa okoliczności, żeby zaprzestać od dnia ostatniego Czerwca r. b. zakupować obligi długu państwa na rzecz funduszu amorty. zacyjnego, iak to w & VI. rozporządzenia Moiego z d. 17. Stycznia 1820. względem przyszłego postepowania w przedmiocie długów państwa w ogólności tymczasowo byłem postanowił, i przychylam się do tego, żeby natomiast od 1. Lipca r. b. zacząwszy wykupić się maiące przez prawnie ustanowiony fundusz amortyzacyjny obligi długu państwa w półrocznych ratach w miesiącach Marcu i Wrześniu każdego roku przez publiczne ciągnienie losów były wybierane. Właściciele wyciągnionych tym

Bekanntmachung der gezogenen Nummern, und zwar in ber Regel am 2ten Januar und am Iften Juli jeden Jahres, bas Rapital zum vollen Nennwerth nebst ben bis zu biefen Terminen laufenden Binfen bei der Staatsschulden Tilgungsfaffe baar in Empfana zu nehmen. Die etwa unabgehoben bleibenden Rapis talbetrage werden nicht weiter verzinset, da die fernern Zinsen von den ausgeloofeten Graats Schuldscheinen bon dem gedachten Zahlungstermine ab, in Gemäße beit Meiner Berordnung bom 17ten Januar 1820. S. V., bem Tilgungsfonds zufallen muffen. In Une sehung ber übrigen Gattungen von Staatspapieren bleibt es vor der Sand bei der im oben angeführten S. VI. vorgeschriebenen Tilgungsart. 3ch beauftrage Die Sauptverwaltung der Staatsschulden, bas jur Ausführung Diefer Bestimmungen weiter Nothige zu veranlaffen, und diefelben burch die Gefessammlung jur Renntniß bes Publifums ju bringen.

Berlin, ben 13ten Mai 1824.

Friedrich Wilhelm.

Tim

bie Sauprverwaltung ber Staatsschulden.

sposobem przez los obligów państwa są obowiązani, trzy miesiące po ogłoszeniu przez główną administracyą długów państwa wyciągnionych numerów, za zwyczay d. 2. Stycznia i 1. Lipca kaźdego roku odbierać w kassie amortyzacyinéy długów państwa kapitał w zupełnéy wartości nominalnéy wraz z bieżącemi do tychże terminów prowizyami. Z nieodebranych wtedy kapitałów nie płaci się daléy prowizya, gdy dalsze prowizye z wyciągnionych losem obligów długu państwa od wspomnionego terminu płacenia, stósownie do rozporządzenia Mego z d. 17. Stycznia 1820. §. V. wpływać powinny do funduszu amortyzacyinego. Co do innych rodzaiów papierów kraiowych utrzymuie się tymczasem sposób umarzania w powyżéy nadmienionym paragrafie VI. przepisany. Zlecam głównéy administracyi długów państwa uczynić, co daléy potrzeba końcem uskutecznienia ninieyszych postanowień, i przez umieszczenie ich w Zbiorze praw podać ie do wiadomości powszechnéy.

Dan w Berlinie'd. 13. Maia 1824.

FRYDERYK WILHELM.

Do

Główney Administracyi długów państwa.